

Sygn. akt III RC 1077/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 czerwca 2018 r.

Sąd Rejonowy (...) III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący SSR Kamilla Piórkowska

Protokolant st. sekr. sądowy Monika Kalinowska

po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2018 r. (...)

sprawy z powództwa:

małol. K. T. działającego przez matkę K. F. (1)

przeciwko:

M. T. (1)

o:

podwyższenie alimentów

I. podwyższa rentę alimentacyjną od pozwanego M. T. (1) na rzecz małol. powoda K. T., z kwoty po (...) złotych miesięcznie ustalonej ugodą Sądu Rejonowego (...) z dnia 4.02.2014r. w sprawie (...) , do kwoty po (...) zł (pięćset złotych) miesięcznie, płatnej do rąk matki małol. powodowa K. F. (1), poczynając od dnia 15.12.2017 r., do dnia 15-ego każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat,

II. oddala powództwo w pozostałej części,

III. nie obciąża małoletniego powoda kosztami sądowymi w części oddalonego powództwa,

IV. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa /Sądu Rejonowego (...)/ kwotę (...) zł (dziewięćdziesiąt złotych) złotych tytułem opłaty sądowej od pozwu,

V. wyrokowi w pkt I. nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt III RC 1077/17

UZASADNIENIE

K. F. (1), działając w imieniu małoletniego K. T., wniosła w dniu 04 grudnia 2017 r. do tegoż Sądu pozew przeciwko M. T. (1) o podwyższenie alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Rejonowego (...) z dnia 04 lutego 2014 r. w sprawie (...) z kwoty po (...) zł miesięcznie do kwoty po 700 zł miesięcznie poczynając od dnia 15 grudnia 2017 r.

W uzasadnieniu pozwu wskazano m.in., że od zasądzenia alimentów nastąpiła istotna zmiana w zakresie usprawiedliwionych potrzeb małoletniego powoda oraz wysokości kosztów jego utrzymania. Ponadto poprawiła się sytuacja materialna pozwanego, gdyż znalazł zatrudnienie. K. F. (1) podała, że małoletni zachorował na chorobę przewlekłą i wymaga stałej opieki, podawania leków, regularnych wizyt kontrolnych u specjalisty w B. oraz specjalistycznych badań kontrolnych.

Na rozprawie w dniu (...) stycznia 2018 r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

Na rozprawie w dniu 24 maja 2018 r. strona powodowa zmodyfikowała żądanie pozwu i wniosła o podwyższenie alimentów od pozwanego do kwoty po (...) zł miesięcznie.

Sąd ustalił, co następuje

Małoletni K. T., ur. (...) w T. jest dzieckiem pochodzącym ze związku nieformalnego M. T. (1) i K. F. (1).

/okoliczność bezsporna a ponadto dowód:

odpis skrócony aktu urodzenia k. 9 akt (...) SR (...)/

Ugodą zawartą w dniu 04 lutego 2014 r. przed Sądem Rejonowym w sprawie (...) pozwany M. T. (1) zobowiązał się do płacenia alimentów na rzecz mał. K. T. w kwocie po (...) zł miesięcznie.

/dowód: ugoda z dn. 4.02.2014r. k. (...) akt (...) SR (...)/

Matka małego powoda pracowała wówczas w sklepie spożywczym na 1/8 etatu i zarabiała ok. (...) miesięcznie, dodatkowo studiowała na studiach stacjonarnych na kierunku (...). W opiece nad synem pomagali jej dziadkowie i mama. K. F. (1) otrzymywała alimenty od swojego ojca w wysokości (...) zł miesięcznie.

Małoletni miał wówczas niespełna (...) Cierpiał na problemy z układem pokarmowym i zażywał leki, których miesięczny koszt wynosił ok. 300 zł. Na pampersy dla niego jego matka przeznaczała 100 zł miesięcznie. Płaciła rachunki w wysokości ok. 300-400 zł miesięcznie.

Pozwany M. T. (1) był wówczas bezrobotny. Mieszkał z matką. Nie miał na utrzymaniu innych dzieci.

/dowód: akta sprawy (...) SR (...)/

Matka małego, K. F. (1), ma obecnie (...) lat. Pracuje jako kierownik w sklepie (...). Jej wynagrodzenie wynosi ok. (...) (...) zł netto miesięcznie.

Pozostaje w związku nieformalnym. Mieszka wspólnie z synem i partnerem w domu jednorodzinnym stanowiącym własność jej ojca. Opłaty wynoszą: prąd ok 250 zł co (...) miesiące, woda ok. 150 zł miesięcznie, opał ok. 500-600 zł miesięcznie przez pół roku.

(...) K. F. (1) pracuje jako (...) i zarabia ok. (...) zł netto miesięcznie. Ma (...) syna, na którego płaci alimenty w wysokości (...) zł miesięcznie.

Nie otrzymuje na syna zasiłku rodzinnego ani świadczenia rodzinnego z programu 500+.

Małoletni K. T. ma obecnie (...) Chodzi do przedszkola, za które opłata wynosi ok. 200 zł miesięcznie. Nie chodzi na dodatkowe zajęcia.

Małoletni choruje na autoimmunologiczne zapalenie tkanki łącznej, które jest chorobą nieuleczalną. Zażywa leki na stałe, których koszt wynosi 150 zł miesięcznie.

K. pozostaje pod opieką gastroenterologa. Jego matka w ostatnim miesiącu na leki i wizyty lekarskie wydała łącznie (...) zł.

/dowód: dokumentacja medyczna małego k. 5-6, 20-24, 158

zaświadczenie o zarobkach k. 10, 62

zaświadczenie z przedszkola k. 8, 72-73

faktury k. 12-14, 16-18, 74-77, 84, 95-105, 153-157, 159-160

potwierdzenia przelewów k. 78-83

harmonogram spłaty kredytu k. 85-87

przesłuchanie K. F. (1) k. 162-162v./

Obecnie pozwany M. T. (1) ma (...) lat. Jest zdrowy. Od dnia 29 sierpnia 2017 r. zatrudniony był w firmie (...) sp. z o.o. z wynagrodzeniem netto ok. (...) zł miesięcznie. Z dniem 31 maja 2018 r. rozwiązano z nim umowę o pracę z powodu likwidacji zakładu. Obecnie pozwany szuka pracy. Był na kilku rozmowach kwalifikacyjnych.

Mieszka z matką, której przekazuje na opłaty ok. 300 zł miesięcznie. Jedzenie kupują na zmianę. Na jedzenie wydaje ok. 200-300 zł miesięcznie. Mama pozwanego pracuje na (...) jako sprzątaczką z wynagrodzeniem (...) zł brutto miesięcznie.

Pozostaje w związku nieformalnym z K. G.. Z tego związku ma (...) córkę M., która ma (...) z powodu szeregu chorób wrodzonych. Jest dzieckiem leżącym, wymaga rehabilitacji.

Partnerka pozwanego wraz z córką mieszka u swojego ojca. Dokłada do opłat (...) zł miesięcznie.

K. G. otrzymuje świadczenie pielęgnacyjne na mał. M. w wysokości (...) zł, zasiłek pielęgnacyjny w wysokości (...) zł, zasiłek rehabilitacyjny w wysokości (...)zł, dodatek pielęgnacyjny w wysokości (...) zł oraz (...) zł w ramach świadczenia 500+.

Córka pozwanego ma częściowe dofinansowanie sprzętów rehabilitacyjnych z NFZ oraz (...). Ponadto ma założone własne konto w fundacji, na którą przekazywany jest 1% podatku.

Pozwany przekazuje partnerce co miesiąc przelewem 200 zł. ponadto kupuje pampersy, obiadki dla małej i chusteczki. Łącznie przeznacza na potrzeby córki (...) zł miesięcznie.

/dowód: zaświadczenie o zarobkach k. 60, 61

(...) M. T. (2) k. 106

faktury k. 107-119

historia rachunku bankowego k. 123-143

rozwiązanie umowy o pracę k. 146

zeznania świadka K. G. k. 161v.-162

przesłuchanie M. T. (3) k. 162v./

Powiatowy Urząd Pracy w T. w okresie ostatnich (...) miesięcy przed dniem 08 maja 2018r. realizował propozycje pracy dla osób bez kwalifikacji zawodowych. Aktualnie prowadzi zapisy na szkolenia grupowe oraz istnieje możliwość szkolenia indywidualnego dla osoby bezrobotnej na wniosek z uprawdopodobnieniem zatrudnienia. Powiatowy Urząd Pracy organizuje staże dla osób bezrobotnych, w większości z możliwością późniejszego zatrudnienia.

/dowód: pismo PUP w T./

Sąd zważył, co następuje

Przedstawiony stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, akta sprawy (...) Sądu Rejonowego (...), zeznania świadka K. G. a także przesłuchanie matki małoletniego powoda i pozwanego.

Sąd przyjął za wiarygodne dowody w postaci dokumentów złożonych przez strony do akt sprawy, albowiem nie było podstaw do ich podważenia. Strony również nie kwestionowały ich wiarygodności i autentyczności.

Zgodnie z art. 230 kpc uznano za bezsporne okoliczności faktyczne zawarte w pozwie, pismach procesowych złożonych w sprawie, którym strona przeciwna nie zaprzeczyła, gdyż nie budziły wątpliwości co do zgodności z prawdziwym stanem rzeczy i znalazły, w odpowiednim zakresie, potwierdzenie w pozostałym materiale procesowym.

Oceniając zebrany materiał dowodowy w sprawie Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka K. G., albowiem były one spójne i logiczne, a ponadto znalazły potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie.

W ocenie Sądu zeznania złożone przez matkę małoletniego powoda i pozwanego należało co do zasady uznać za wiarygodne. Ich zeznania były logiczne i spójne. Większość okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy znalazło potwierdzenie w dokumentach lub wyjaśniło się w toku przesłuchania stron.

W zasadzie jedyną różnicę stanowiła subiektywna ocena pewnych faktów, strony interpretowały je z własnego punktu widzenia. Sąd miał na uwadze, że strony starały się w sposób jak najbardziej dla siebie korzystny przedstawić okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

K. F. (1) działając w imieniu swojego małoletniego syna K. F. (2) wniosła pozew o podwyższenie wysokości świadczenia alimentacyjnego z kwoty po (...) zł miesięcznie do kwoty po (...) zł miesięcznie. Jako podstawę swojego roszczenia powołała fakt, iż od momentu ustalenia wysokości alimentów znacznie wzrosły usprawiedliwione potrzeby małoletniego

Przedmiotowe powództwo posiada podstawę prawną w art. 138 kro.

W świetle art. 138 kro podstawą zmiany zakresu świadczeń alimentacyjnych jest zmiana stosunków. Zmianie może ulec zakres potrzeb uprawnionego oraz możliwości zobowiązanego, tym samym zmianie może ulegać wysokość alimentów. Dlatego w razie zmiany stosunków zarówno uprawniony, jak i zobowiązany mogą żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Zmiana stosunków może prowadzić do uchylenia obowiązku alimentacyjnego bądź do podwyższenia lub obniżenia alimentów.

Dla stwierdzenia, czy nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 kro, należy brać pod uwagę, czy istniejące warunki i okoliczności - na tle sytuacji ogólnej - mają charakter trwały, dotyczą okoliczności zasadniczych, ilościowo znacznych i wyczerpują te przesłanki, które w istotny sposób wpływają na istnienie czy zakres obowiązku alimentacyjnego. Zmiana orzeczenia dopuszczalna jest tylko w razie zmiany stosunków powstałych po jego wydaniu [por.: uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 października 1954 r., I CO 41/54].

Obniżenie alimentów następuje wówczas, gdy zmniejszeniu uległy potrzeby uprawnionego albo obniżyły się możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego. Podwyższenie zaś, gdy potrzeby uprawnionego uległy zwiększeniu albo wzrosły możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego.

W myśl § 1 art. 135 kro zakres świadczeń alimentacyjnych zależy bowiem od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Zgodnie natomiast z art. 133 § 1 kro rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie.

Pojęcia "usprawiedliwione potrzeby" oraz "możliwości zarobkowe i majątkowe" zostały szczegółowo omówione w uchwale Pełnego Składu Izby Cywilnej i Administracyjnej Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86, OSNP 1988, nr 4, poz. 42. W uchwale tej stwierdzono między innymi, że: Pojęcia usprawiedliwionych

potrzeb nie można jednoznacznie zdefiniować, ponieważ nie ma jednego stałego kryterium odniesienia. Rodzaj i rozmiar tych potrzeb jest uzależniony od cech osoby uprawnionej oraz od splotu okoliczności natury społecznej i gospodarczej, w których osoba uprawniona się znajduje. Nie jest możliwe ustalenie katalogu usprawiedliwionych potrzeb podlegających zaspokojeniu w ramach obowiązku alimentacyjnego i odróżnienie ich od tych, które jako objaw zbytku lub z innych przyczyn nie powinny być uwzględnione. W każdym razie zakres obowiązku alimentacyjnego wyznaczać będą poszczególne sytuacje uprawnionego i zobowiązanego, konkretne warunki społeczno-ekonomiczne oraz cele i funkcje obowiązku alimentacyjnego. Dopiero na tym tle będzie można określić potrzeby życiowe - materialne i intelektualne uprawnionego.

Zakres potrzeb dziecka, które powinny być przez rodziców zaspokojone, wyznacza treść art. 96 kro, według którego rodzice obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka. Rodzice, w zależności od swych możliwości, są obowiązani zapewnić dziecku środki do zaspokojenia zarówno jego potrzeb fizycznych (wyżywienia, mieszkania, odzieży, higieny osobistej, leczenia w razie choroby), jak i duchowych (kulturalnych), także środki wychowania (kształcenia ogólnego, zawodowego) według zdolności, dostarczania rozrywek i wypoczynku. Przy ocenie, które z potrzeb uprawnionego powinny być uznane za potrzeby usprawiedliwione, należy z jednej strony brać pod uwagę możliwości zobowiązanego, z drugiej zaś zakres i rodzaj potrzeb. Ma to wpływ na rozstrzygnięcie, w jakiej mierze możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego są brane pod uwagę przy oznaczaniu zakresu obowiązku alimentacyjnego. Zawsze jednak każde dziecko musi mieć zapewnione podstawowe warunki egzystencji w postaci wyżywienia zapewniającego jego prawidłowy rozwój fizyczny, stosowną do wieku odzież, środki na ochronę zdrowia, kształcenie podstawowe i zawodowe oraz na ochronę jego osoby i majątku. Wyjście poza wymienione potrzeby zależy już tylko od osobistych cech dziecka oraz od zamożności i przyjętego przez zobowiązanego modelu konsumpcji.

Usprawiedliwione potrzeby dziecka powinny być zatem oceniane w pierwszej kolejności na podstawie wieku, miejsca pobytu dziecka, jego środowiska oraz całego szeregu okoliczności każdego konkretnego wypadku, a następnie – w świetle możliwości zarobkowych zobowiązanych do jego utrzymania.

Obowiązek alimentacyjny pozwanego względem małoletniego powoda ustalony został ugodą zawartą przed Sądem z dnia 4 lutego 2014 r. na kwotę po (...) zł miesięcznie.

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd doszedł do przekonania, że od lutego 2014 r., tj. w ciągu ponad 4 lat, niewątpliwie zwiększeniu uległy usprawiedliwione potrzeby małoletniego powoda. Zgodnie bowiem z poglądem Sądu Najwyższego wyrażonym w orzeczeniu z dnia 1 czerwca 1965 r. (I CZ 135/64, niepubl.) „różnica wieku dzieci spowodowana upływem czasu od daty orzeczenia określającego wysokość renty alimentacyjnej, sama przez się uzasadnia wzrost potrzeb związany z uczęszczaniem do szkoły, pobieraniem dodatkowych lekcji itp., co z kolei pociąga za sobą konieczność ponoszenia zwiększonych wydatków”.

Z uwagi na tak znaczny wpływ czasu od ostatniego orzeczenia o alimentach to, że nastąpiła istotna zmiana okoliczności polegająca na zwiększeniu potrzeb uprawnionego jest w niniejszej sprawie oczywiste.

Małoletni K. miał wówczas niespełna (...), pozostawał pod opieką matki, babci lub pradiadków. Nie uczęszczał do żłobka ani na żadne zajęcia. Miał problemy z układem pokarmowym.

Obecnie małoletni ma już (...) lat, chodzi do przedszkola, co generuje dodatkowe koszty w postaci chociażby comiesięcznej opłaty czesnego. Ponadto ma zdiagnozowane autoimmunologiczne zapalenie tkanki łącznej co powoduje, że wymaga stałej opieki lekarskiej oraz przyjmowania leków, co wiąże się ze znacznymi comiesięcznymi wydatkami.

W ocenie Sądu kwota (...) zł miesięcznie leży w granicach możliwości zarobkowych pozwanego. Co prawda w trakcie trwania procesu pozwany utracił zatrudnienie z uwagi na likwidację zakładu pracy, jednak nie wykazał w żaden sposób, aby był niezdolny do podjęcia zatrudnienia stąd Sąd ocenił jego możliwości zarobkowe na poziomie najniższego krajowego wynagrodzenia, tj. (...) zł brutto miesięcznie.

W ocenie Sądu, nie było zatem podstaw do przyjęcia braku możliwości pozwanego do alimentowania małoletniego syna w wyższej niż dotychczas wysokości. Wymaga również podkreślenia, że trudna sytuacja materialna rodziców nie zwalnia ich od obowiązku świadczenia na potrzeby dzieci. Zmuszeni są oni dzielić się z dziećmi nawet bardzo szczupłymi dochodami, chyba że takiej możliwości są pozbawieni w ogóle. W sytuacjach skrajnych, zwłaszcza o charakterze przejściowym, sprostanie obowiązkowi alimentacyjnemu wymagać będzie poświęcenia części składników majątkowych. Taki pogląd jest zresztą zgodny z ugruntowanym orzecznictwem. Sąd Najwyższy w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej z dnia 9 czerwca 1976 r. (III CZP 46/75, OSNCP z 1976 r., z. 9, poz. 184) wskazał, że rodzice muszą podzielić się z dzieckiem nawet najmniejszymi dochodami. Sąd wziął tutaj również pod uwagę fakt, że pozwany ma na utrzymaniu drugie dziecko, (...) M., która posiada orzeczenie o niepełnosprawności a na którą pozwany przekazuje średnio ok. 450 zł miesięcznie, jednakże jego obowiązek łożenia na utrzymanie drugiego dziecka nie wyprzedza obowiązku alimentowania syna K.. Stan rodzinny pozwanego nie jest okolicznością, która może decydować w istotnym stopniu o obowiązku alimentacyjnym względem małoletniego powoda, albowiem stopa życiowa wszystkich dzieci pozwanego powinna być w miarę na podobnym poziomie i do tego powinien on dążyć.

Mając na uwadze całokształt sytuacji obu stron zobowiązanych do alimentacji, Sąd stwierdził, że podwyższenie alimentów do kwoty po (...) zł miesięcznie jest kwotą pozostającą w zakresie możliwości zarobkowych i majątkowym pozwanego jak i usprawiedliwionych potrzeb małoletniego powoda.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w punkcie I sentencji.

W punkcie IV sentencji wyroku sąd obciążył pozwanego kosztami sądowymi na mocy art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, w zakresie przegranego powództwa. Wysokość zasądzonej opłaty Sąd ustalił na kwotę (...) zł (150 x 12 x 5%).

W punkcie VI sentencji wyroku Sąd orzekł o nadaniu wyrokowi co do pkt I rygoru natychmiastowej wymagalności, zgodnie z art. 333 § 1 pkt 1 kpc.